

# DEBRECZEN.

## POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

### A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

**Előfizetési árak:**  
 Helyben és postán káldva:  
 Egy évre 10 ft — kr. 2 évre 20 ft. 50 kr.  
 Fél évre 5 ft. — kr. Egyes száma 10 ft.  
 Előfizetési pénz s minden közlemény:  
 Földes, Fényes, haz. postán  
 a szerkesztőségbe borsmentve küldendő.  
**Előfizetési helyben:**  
 Telegr. K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségben. — Egyébütt a postahivatalok utján.

**Hirdetési díj:**  
 Öt hasznos példányt 5 kr.  
 Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több  
 ízben hirdetés, alku szerint a leg-  
 olcsóbb árért:  
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön  
 30 kr.  
 Nyit-tér-én megjelenés költsége 60  
 hasznos sorra 15 kr.  
 Név- vagy borsmentelési beiktatott köz-  
 lésnek nem vétnek tekintetbe. — Ugy  
 szintén közlások sem adhatók vissza.

### Vannak ma is sokan tudatlanok.

Az emberi nemzet teremtésétől kezdve, hosszú időn keresztül, a durva vadtság, mely tudatlanság s az ebből kifolyó műveletlenség sötét ködében széledgett; benne egy felsőbb, egy hatalmasabb valóság iránti elismerést is, nem a gondolkodó értelem, hanem a természet csodás erőitől való félelem teremtett s ez imádtatta vele a képzelt, a retgett isteneket, de ezen nem lehet csodálkoznunk, mert bár akkor is meg volt az emberben a lélek, amaz isteni szikra s megvolt az az alapvetés, melyek ma megvannak s melyeknek a külső behatások által megindított ösz-működése, az értelem és műveltség magaslátára emeli őt; de ömögök voltak hagyatva s így a fejlődés fokozatain képzeltel-ten lassusággal haladtak előre. Gátolta volt az értelmi gyors fejlődés még akkor is, midőn már huzamosabb időn keresztül élt az emberi nemzet a földön s kitéjődött a társasélet; mert volt ugyan történelme, mely a jövődől nemzedéknél az értelemképzésre s szív és erkölcsnevelésre nagy befolyással lehetett volna, de az irni nem tudás miatt ez az örök feledés és enyészett sűrű homályában veszett el, vagy pedig szájhagyomány (tradíció) utján maradt meg legfőbb részben megalapozva és elferdítve. Még a rovások és betűk használata sem adta meg a műveltségnek a villámgyorsaságot, mert a kéziratok kevés számmal s csak is egyes osztályok, különösen a papok féltett, rejtett kincsei voltak s nem hogy szegény sorsuk, de még gazdagok is, csak nagy ritkán s nagy áldozatokkal szerezhetők meg.

A könyvtartás feltalálása azonban megnyitotta, megmutatta az utat, királyok és koldusok, a tudomány mezejére s behintette azt virággal úgy, hogy ma mindenki szedhet magának annyit, mennyi tetszik s mennyit elbírhat; azóta már voltak s vannak kertészek, kik e mező virágait híven ápolják és ápolják, megvédik és megvédik a végepusztulás és enyészett hervasztó szelétől; azóta — a még teljes vadságban élők hazáját kivéve — alig van hely, hol iskolák ne állítottak volna, melyek a tudatlanság homályát oszlatni vannak hivatva, melyekben mód van nyújtva, a legszegényebb sorsuaknak is oktatást nyerhetni; ma már vannak társulatok, melyek milliókat hoznak előadatul, csak azért, hogy a tévelygő, tudatlan népet bevezethessék, ha nem tovább, csak előcsarnokába, a tudományok, a felvilágosodás és műveltség gyönyörű templomának. Az alsóbb néposztály szellemi tehetőséghez mért kisebb nagyobb művek mesés olcsó áron, — mondhatni aján-

dékképen — kaphatók, de azért vannak ma is sokan tudatlanok, ma — a XIX. században — midőn már körülbelül 336 éve, a tudományok, a műveltség és felvilágosodás — habár változó, de még eddig meg nem szűnt — tavaszának, a könyvtartásnak; — hányan vannak, különösen kisebb faluhelyeken, kik a bölcsőtől a koporsóig terjedő utat, — habár 80—90 év kelli is arra, — úgy futják meg, miszerint a megtanult anyanyelvénél s a társadalmi élet viszontagságai közben itt ott, de nem egészen simult s mindig ingadozó józan észnél és tapasztalatnál egyebet nem visznek sirba magokkal; hányan vannak, kik etimológiai értelemben elalolhatják azt a kedves régi nótát:

Imádkoznék, de nem tudok, — hiába!  
 Nem jártam én soha az iskolába.

Igen bizony! itt az ok, nem jártak és nem járnak az iskolába; de vajon miért? Talán a törvény nem protegálja kellőképpen a nevelés ügyét? De igen; elbírta az minden szülőknek, hogy gyermekét 12 éves koráig iskolakötelesek tekintés, sőt az azt szemelőtt nem tartókat büntetés is szabott; akkor hát talán a törvény alkalmazói, az egyes hatóságok esnek a mulasztás bünébe? Világít sem, az ok nem itt keresendő, ok sok és legtöbb esetben a szülők szegénysége, — mely szerint a megélhetésért küzd legkisebb dologtehető gyermekével együtt; továbbá anyagiága vagy a világi javak utáni mohó vágya s végre butasága.

Sok szüle a mulasztásért büntetés-pénzt örömmel viszi fel a helység házához, mert kevesebb az, mint a mennyit kellett volna fizetnie egy valakinek, ki gyermeke helyett egy hónapon keresztül dolgozott volna, vagy ha egyszer kényszerítve van gyermekét iskolába küldeni, nem látja el az oly nagyon kevésbé kerülő kézi könyvekkel: mert szerinte csak az „írás és számolás”-nak van haszna az életben s az olyan „régitörténetek” s más effélék, mind csak „hasznatlanságok”. Ha aztán az ilyen szülőket a tanító, vagy bárki más fel akarja világosítani a tanulás hasznáról, a szavak hatása alatt épen, elismeri, hogy vétkezett, de végre mégis csak oda teszi aztán: hogy „hiszen úgy sem lesz az ő fiából se pap, se fiskális, se praepceptor, s hogy ő se tud se írni se olvasni, nem is járt iskolába soha, mégis csak megél”. Vannak hiába beszélni, — hogy megviradj!

Oh! beh fájdalmasan eshetik pedig az, midőn a felszerült ifjut elviszik messzeföldre katonának, s onnan az levelet szeretne kiüldeni az elhagyott kedves szülőknek, de nem tud, mert gyermekkorában az iskolai idő alatt a másik kis testvér bölcsőjét kellett otthon ren-

getnie s most pajtásához kell folyamodnia, ki a baka szokás szerint legalább egy verdung pálinka árért teszi meg a levélírást; mily fájdalmasan eshetik a honn levő szülőknek, midőn megkapván a levelet, azt azonnal nem olvashatják, mert egyikük sem tud se írni, se olvasni, s el kell menni a szomszédba, hol meglehet épen az ő hibájokban szenvednek s végre is a falu házában kapnak egy írástudó embert, ki megismerteti őket a levél tartalmával.

Oh! szülők, kik gyermekeiteket kisínyes okok miatt nem bocsátjátok az iskola falai közé s még a házi nevelést is elhanyagolva, azok tudatlanul nőnek fel s az így elsülajult erkölcsöknek fogva talán gyilkosaitok lesznek, vagy más bűnök utára sodortatván, rátok bánatot és keserítést hoznak öreg napjaitokban, nem támad-e fel ellenetek a lelkiismeret, vagy talán majd az istent fogjátok okul vetni, hogy az adott beljök olyan természetű?

El a könyvelmü gondolkozással! Ne hanyagoljátok el az iskoláztatást, hiszen magatokról tudhatjátok, mennyivel bátrabbak vagytok a nap világánál, mint az éj sötétségében.

### Koppantó.

— Az új rente-kölcsön kibocsátásának határideje Bécsben fog megalapítani, mibelyt a magyar miniszterek oda érkeznek.

— A „Pesti Napló”, egyik tősgyökeres kormányparti lap, tegnapielőtti számban Tiszának a Simonyi E. beszédére tett választ bírálgatván, egyáltalában nincs megelégedve a miniszterelnök válaszával, sőt oly oldalvágást ad a kormánynak, melyet az épen nem közönség. A miniszterelnöknek a közös vámtérület mellett felhozott: indokait (?) hathatós érvekkel teszi tönkre, míg a kormány adott leckejeiben a következőket mondja: „Szeretnők, ha jövőre a kormány nemzetgazdasági kérdésekben kevesebb tájékoztatottságot telenne fel a háztól, s nem éne ennyire alaplan és általánosban hamisan felismert argumentumokkal. Még az is feltűnik, hogy a miniszterelnök a vámkérdésnek nem tulajdonít valami nagy fontosságot, pedig a világ minden országában a vámkérdést mindig a legfontosabbak közé sorolták a kormányok, a törvényhozók és a nemzetgazdák. Magyarország helyzete nem függ úgy egy háziól — ugymond Tisza — hogy egyetlen egy kérdésnek helytelen megoldása fennállását veszélyeztetné.” Pedig ezt mondani sem több, nem kevesebb, mint hogy családapa s tónk szélen azzal biztatná síró gyermekeit, hogy ne bánják a csődöt, azután is megéltünk mind halálig.”

— Zarándomegye brádi kerületében Hodossy József közfelkiáltással ismét képviselővé választottat.

### Debreczen, márt. 2.

Előttünk fekszik a múlt 1875-ik év bevételai és kiadásainak kimutatása.

Megvalljuk, némi kíváncsisággal vártuk a kimutatásokat, mert ezekben tükröződik vissza a nemzet „nagy többségét” képviselő szabad-levő párt és kormány múlt évi működésének eredménye, — melyhez oly reményeket költöttek.

A kormány uszályhozó lapjai hangoztatták is annak idejében nagy zajjal, mely minden más, egyéb oldalról jövő s a kételynek csak látszatát is kifejező hangot elnémított, hogy „most már nyugodtan alhatunk, hajónk biztos révbe jutand.”

Perse az illető urak, mint könnyelmű tengerészek, nem gondoltak arra, hogy jöhet egy vihar, a mi a roz aratás képeben el is jött; jöhet továbbá egy zátony, az adófizetési képtelenség, melyen hajónk fenakadhat úgy, hogy nem képes tovább haladni. S e hitben, hogy a deficit, mely évek óta árnyékhoz hasonlóan elválnalban kísérője lett államháztartásunknak leapedand, ujjongva deklarárták, hogy a bevételek és kiadások közt az eltérés sokkal kevesebb lesz, mint az előbbi években, mindössze 20—21 millió. Jól esett volna annak igéretét hallanunk, ha nem tudtuk volna, a mit akkor is — és számtalanszor kijelentettünk, hogy a létező rendszer, a közösgyes kormány forma mellett államháztartásunk javulása lehetetlen, s így e nyilatkozatok is csak hű remények keltésére valók, de nem arra, hogy bizunk a javulásban.

S a múlt napokban közzétett kimutatások igazolják, hogy még egyszer oly nagy hűhó s még egyszer oly nagy szalmatűz, minővel Tisza és Széll a kormányra léptek s azzal együtt államháztartásunk vezetését átvevén, igérték deréte burora a javulást, sem képes azt előidézni. Nem, még a felemelt adók segítségével sem, melyek pedig a most „elért javulás”-nak főforrásuk voltak.

Harminczöt milliónyi deficit koronázta kormányunk múlt évi működését; harminczöt milliónyi deficitet mutat fel a múlt év ama túlfeszített adóemelések dacára is, a melyek már tulmenni lehetetlen, de hiábavaló is lett volna.

Hasztalan volt a kormány minden erőlködése, a mérleg egyensúlyának helyreállítása, vagy legalább az eltérés csökkentése.

De hogy is lehetne eredményre jutni oly eszközökkel, melyek egyáltalában nem célra vezetők.

Megtakarított ideben a kormány fillérek, néhány száz szegény hivatalnok elbocsátásával s saját belbizgatásunk, köznevelésünk és nyarapodásunk kárával apasztotta kiadásainkat, de a milliókat a közösgyes mólóházak telhetetlen gyónra nyelte el.

Épen ma egy éve, hogy a Wenkheim-Tisza-kormány bemutatta magát a képviselőháznak és az országnek.

Akkor azt mondta az új kormány 10 pontban kidolgozott beszédében, hogy a jövő évi költségvetés az adóterületek emelésével és a kifizetők fokozásával. És ime, mit látunk egy év múlva. E szép ígért nem volt egyéb szappanbuboréknál, mely csak addig tartott, míg elmondottat.

Alig múlt el két hó s már is tizenhárom törvcikket alkotott az országgyűlés, illetőleg szavaztatott meg a kormány, melyek részint pért, részint új adók behozatalt tárgyzázzák. Pedig maga Tisza Kálmán február 3-iki beszédében, midőn elvett feladta, ezeket mondta: „Oly országban, mint a miénk, és azon helyzetben, melyben ennyi súlyos csapás után ma vagyunk, első s mindenek fölött egyedüli eszköznek csak az adóemelést venni elő, sem államgazdasági tekintetben, de még fiskális szempontból sem helyes.” „Azt tartom, hogy minden direct adó egyoldalú emelése, hogy ha

egyidejűleg nem gondoskodunk a hitelviszonyok javításáról is, nem hogy segítene az ország bajain, de pár év múlva eszevesztésre fog vezetni.”

Tisza mondta ezeket, és hogy mily következetes volt önmagához, megmutatta a fentebb említett adótervényekkel, melyek a kormányra léptétől két hó alatt megalkottattak.

Azonban az adóemelések még a böhérozást is megszegyentiben kegyetlen licitációk segítségével sem lett kívánt sikere, sőt épen ezek miatt a 76 millió keresésszere előirányzott egyenes adók mintegy 5 millió frrtal ütöttek el az előirányzattól, míg a fogyasztási adónál a tényleges eredmény 200,000 frrtal maradt alul az előirányzatnál, dacára annak, hogy ez adóemelésében és az ebből befolyandó jövedelmek előirányzatában az egyenes adókhoz képest némi elővigyázat és kevéssé vérmes remény vonult át a pénzügyminiszteri budgeten.

Még silányabb az eredmény a dohányjövédélknél, mely nem csak az előző, de az 1872-ik évhez képest is 1.253,059 frrtal csekélyebb, melynél pedig csak az 1873-ik évi eredmény volt meddőbb. A bejegyeltékekből befolyt jövedelem hasonlóképp csekélyebb volt az 1874-ikéinél mintegy 150,000 frrtal.

Egészben véve, legfőbb jövédelmi forrásaink egytől egyig hanyatlást mutatnak fel; óriási különbség az előirányzat és a tényleges eredmény között, miből világosan kitűnik a kormány optimistikus reménykedése, mely tájékoztatlan számításait szegyenletes módon cserbenhagyta.

Az egyetlen kivétel az államjsszágok jövédelmé képezi, mely némi javulást mutat; nem olyat ugyan, minő az államjsszágok nagy értékét tekintve, a kívánalmaknak megfelelő lenne, de tény mondja az, hogy ezek dacára is kétszerte jövédelmek ez utadalmak többet, mint a megelőző két évben.”

A további apró részletezés mellőzésével — látható ebből a „szabadlevő” kormány gazdaságosságának s a megígátott hitelviszonyok helyreállítására irányzott buzgalomnak eredménye.

S hogy mennyivel lesz nagyobb a hiány a jelen évről, előre lehet következtetni a múlt éviből, melynek számlája a kormány által a „házasmentés”-nek oly nagy garra kezdett munkája dacára is harminczöt millió deficitelt záratott le.

### A magyar fővárosból. Királynő

ő felsége a magyar tisztviselői országos egyletével aital rendezendő sorsjáték czéjja elmozdítására 50 frrt adományozott. A Budapesti csiherakör” a vizkórositak javára a Hungária szálloda diszterternében f. hó 11-én táncgyalogalom egyfőtötöt hangvesenyt rendez. O-Budan a közlemb most szerencsétlen napokban úgy zsaroló bajost, ki egy öreg ember-től a biztos helyre szállítás fejében nyolcvan forintot követelt, néhány katoná megfürészték, csónakját pedig az árba taszították. A nemzeti múzeum lépésbáza számára Verbozcynek a vallás és közoktatási miniszter által megrendelt márvány mellőzött báró Vay Miklós szobrász fogja elkészíteni. O-Budan egy háztulajdonos hátraleéban levő bérlet avall bünteti, hogy a már 19 nap óta víz alatt álló s épen nem a legnagyobb biztonságban nyugtó házából nem engedték őket kiköltözni. Budán az izraelita negyedlet által mártius 3-án nyitattott meg a második népkönyha, a tatári aranykéz utca 670. sz. a házában, hol a szegények ingyen étkezhetnek.

gyorsvonnalt elutazott. Azonnal az állomásra küldenek, ott emeg láttak, észrevették, hogy mily állapotban voltam, s hogy mennyire igyekeztem elrejtőzni. — Ruházatomnak is fel kellett tűnnie. A vonat elment — de hisz az nem változat a dolgon! A távirat meghaladja és feltartóztatott. Egy sürgős vonat fog utána küldeni a rendőrséggel, a szolgáival, a pályahivatalnokokkal, ugyanazzal ki tisztársának valamit oda sugott, midőn belepertem és a másikkal, ki kérdezte, hogy podgyászom hol van. Mily ostobán rendeztem el mindent és Pál mennyire fog csudálkozni, ha mindent megtudta.

A szolgáira semmit sem ügyeltem... Pál meg volt győződve, hogy elővigyázó leszek, s mindent oly okosan, mint csak lehet, fogok elintézni.

Azonban én! — megörültem-e? Mi ösz-tözött annyira, miért nem vártam egy másik kedvezőbb alkalomra? Mit reményeltem és reményeltem meg most? Tán, hogy nem lesz rá idő, hogy reggelit tettem felfedeztessek? De hisz ahoz nem sok idő szükséges.

Számitani kezdem — hirtelen egy hozs-zantartó süvöltés reszkettetett meg. A vonat lassudni kezdett s végre megállt. Az ablakon át lámpákat láttam... Az állomást elértük. Az aggodalomtól félfoltan húzódtam a szögletbe s szagolom, hogy alszom. Azonban éber fülemet egy hang sem kerülte ki.

Némi távolban a lépezeszten több emberek hangját és lépteit lehetett kienni. Nehányan ide s tova futkosni látszóttak... A legközelebbi csónaknak ajtáját nagy erővel halottan felnyitni — ezek előzőim!

Mindjárt itt lesznek... de a zaj ismét lecsendesül. „Készen!” — kiáltta egy hang a közlemben. „Készen!” — hangzott a felelet a távolban. — Egy új futtyú és tovább repülünk.

(Folyt. köv.)

Borzasztó szerencsétlenség történt csü-éjjel; ugyanis a veres-utcán a 444-ik ház, mely Szabó Miklós tulajdonát képe, rozszant állapotban volt, hogy emlíen egészen váratlanul összeomlott, s a egy 6 éves fiú gyermekét temettek alá. A bent lakó család többi tagjai egy nehezen tudták megmenekülni.

A Franklin-társulat előfizetési felhívása a k-a l-b u m -ra mai számunkhoz képele. Műtan és vállalat, melynek kitől és művésztől kerülő, s az ünneplakalom magaslátán álló dus tartalma, arról ajánlatra, — valószínűleg érdem-ogásban fog részesülni: a társulat a védelem jelentékeny részét Deák-ala-zimén az iról segély-egyletnek ajánlta, hogy haolttnál inkább senki sem tiszt-ésülte, méltányolta az irodalmi mun- s ép oly igaz az is, hogy a mit a kötelek hájjából, Deák Ferencnek ben nyujtatott, a sajtó és irodalom ebben első és lehatályos követyi-hogy ennek elismerése, tpsai és kol- meg a haza bölcsének meközölté- renyesége sem volt és lehetett képes. Óhajjuk hogy e példát mások is s hogy Deák sirja ezáltal nescak a de egyuttal a jötekönyag oltárává fől, melyen épp oly tisztá nescak, tal lobog — kell hogy lobogjon — felebarát szeretet, miként egykor a nek által egyenő fájdalommal siratott, de-ó férfi nemcs szívében lobogott ókat lelkesítő, milliókat boldogító ánt.

### LEGUJABB.

Budapest, márczius 3.  
 Duna folytonosan, habár kis áradóban van. Zivároiban 179 ház áll 80 cen-bagasságú vízben, s legnagyobb pedezni kezd.

szállítás. Kun-Sz. Miklós és Fü-egész határa víz alatt van. Ergom egy része, a Tabán, egy l a víz alatt.

nyen a szántóföldek 9 láb a víz áll. Az országuton a s teljesén megszűnt.

asárnap, 1876. márt. 5-én adatik:

kintornás családja.

pszinnmü dalokkal és tánczcal 3 fev. Irta Tóth Ede.

szekesztői nyílt posta.

maromba G. S. urnak. Csodálatos kérd-mel levele közlve volt. Hat nem ol-yahazára Nyiregyházi urnak: Az írma-álam: a szerkesztőségél ásvethetők.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

r Mór és szemész

sítása mellett mindennemü geket

következményeit, ugymint

ást, különösen a

séget

röt);

nemzörések bujakóros

ában és elcsutításaiban;

nevezett fehér folyást és

OT;

zelesi nehezégeket.

Után 3 órától 5-ig, és

szám a kigyó- és

(ban) I. emelet, bemenet

sz adatik és a

omdájában. 1876.

Vidék.

A „Debreczeni” levelezése.

Kisújszállás, 1876. márt. 3. A „nyugatsági takarékpénztár” Kisújszállás székhelyén febr. 27-én tartott közgyűlést, melynek legfőbb s legérdekesebb tárgyat az évi forgalom kimutatását hozom nyilvánosságra. Bevétele 1.119.270 frt 74 kr. kiadás 1.119.370 frt 72 kr. összes forgalom tehát 2.238.541 frt 44 kr. — Tartozik 319.382 frt 42 kr. követel 319.382 frt 42 kr. — Kiadás 31.093 frt 99 kr. — jövedelem 31.093 frt 99 kr. — Tiszta jövedelem 13.981 frt 41 kr. — Ebből a befizetett 50 frt felrészvényre osztánk 7 frt 25 krt, így az összes 1000 részvényre 7250 frt, a többi 6731 frt alaptőke szaporítás, hivatalnokok fizetése, és egyéb felmerült szükségekre fordított. Adományozás is történt, jelesül a honvédeknél 50 frt; a debreczeni református jogakadémia 45 Deák Ferenc emlékszárára 50—50 frt.

Febr. 26-án bal tartottunk „Karton bál” cím alatt. A bál, csak hallomás után irhatom, kitűnő cizimének megfelelt, mennyiben a szép hölgyek csinos karton kelmékben jelent meg, s vidor kedélyvel mulattak kiváltságos kirándító. Szokás illik alkalommal kinek-kinek szívszállata szerint bálkirálynékat emelni ki, dicsőíteni; én e kedves szakmát a tüzér, vilámszám, ragyogó tolu ifjaknak hagyom. Más okból, más szempontból tekintem e bált. Erkösi fölényt, hazai érzelmet kioldó szikrákat képelem itt, azon lelkierő öntudatosságát, s önbizelmét, mely határt cizizott vetni a boldogtalán fényűzésnek, mely ha így tart, koldusbotra kényseríti családokat, ezekkel együtt az összes nagy nemzet családát. — Dicséretes s magasztos, ha a tervezők agyán illik balfélt gondolat a honvédelemmel párosulva létesítette e mulatságot. Honunk bűjös leányai, bűjös el, szépen, kecsesen simul az egyszerű öltöny karcsú derekatoknak, igazán lehet lejtani a szép magyar táncot az egyszerű magyar ruhában! Miért lennétek hát idegenek nevetéges majmai?

Ez egy szerény, de örvendetes kezdet. Vajha atyák és anyák, ifjú férfiak és szép hölgyeink követnék az ily példát! — A magyar hölgy csak magyar ruhában igazán és elragadó, csak így illik magyar ifjú karja s keblére.

Íly példák követése vetnet egyedül hárt, a család jövedelmét tihaladó, adósságra döntő, és végpusztulással fenyegető fényűzés átkos arjának.

A Duna aradása folytán szerencsétlenség érzékenyen hatotta meg városunk lakosai szívét, tettel kívánják kinarutni fajó részvetőket; mai napon ugyanis közel 500 kenyér és egyéb élelmiszerek küldettek a vasuton Pestre. Ezzel még nincs kimerítve az áldozatkészség. Ezt előleges tudomásul írom, később bővebben, kimerítőben, körülményesebben.

Hajdu Lajos.

Vidéki hírek. Békésmegyében az árvíz folytonosan növekedőben van. Gyula és Sarkad közti vasuti közlekedés beszüntette-

tett, mivel az ár a töltést áthágta. Csengerben — mint a „Szabolcs” ot értesítik, — a csak nemrég megválasztott fiatal ref. lelkész több odaváló lakos mint a bukott ellenfeleit hívei a mult h közepén egy este vasvillával s botokkal felfegyverkezve, megtámadták azon céltől, hogy megöljék. A megtámadott lelkész csakis annak köszönheti életbenmaradását, hogy még idejekorán sikerült neki észrevételül elmenekülni a paplakról. Pancsován a járási tanfelügyelő fölmentetett hivatalától, mert járásában a legdühösebb államellenes irányú tanácsokat vitt be az iskolába. Adán egy csizmadia, kinek üzlete oly rosszul ment, hogy a mindennapi kenyeret sem tudta családjának megszerezni, pisztolytal vetett véget életének. Szerencsétlen neje most csak abból él, mit három árján maradt gyermeke összeközl. Kaszán a fényképezést segélyével készült s meglehetősen sikerrel utazott. hamis öt forintosok kerengenek néhány nap óta. Ismeretű jelök az, hogy a sorszámba hiányzik és színek kissé sötétebb.

Külföld.

Keleti ügyek. Szerbiának és Montenegrónak az orosz sajtó a nyugodt magatartást tanácsolja. Egy hang úgy vélekedik, hogy a török állapotok nem eléggé érettek oly actióra, minőt a két szerb fejedelemség óhajt. Szerbia és Montenegro most teljesen képtelenek a balkán félszigeti szlovák újraszüléstés eszközölni, főleg mert a két fejedelemség ereje nem elegendő Törökország politikai szervezésére.

A hercegovinai felkelő vezérek felszólította a porta, hogy Cetinjéje gyűlése, hol megfogják velök ösmerteti a reformtervet, s hol sérelmeiket is fel fogják sorolnihat. Syriában a reformterv kiharidatása elvargasokra adott alkalmat. A keresztényeket katonaság védi a felhűdött mozilmekek tettelegessége ellen.

Spanyolország. Don Carlos egy millió font sterlinggel tartozik angol tőképézeseknek. A modernai hercegtől 8 milliót örökölt. Hír szerint azért utazik Angliába, hogy hitelezőivel rendbe hozza ügyeit.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése márt. 2-án.

Elnök bejelentetted Dedovics Kálmánnak tárczanélküli horvát-szlavon-dalmái miniszternek kinevezését.

Napirenden van a váltótörvényjavaslat tárgyalása. A ház általánosban alig félórát tartott vita után elfogadván a törvényjavaslatot, megkezdett annak részletes tárgyalása. E javaslat pártszempontoktól menten vitatván, nem is kellett valami nagy érdeket a szakaszi egymasután, majdnem vita nélkül fogadtattak el egész a 29-ik §-ig. Nagyobb figyelemben csakis Teleszky felszólalási részvétel, kinek több érdemeles, továbbá Irányinak — irályi módosításával fogadtattott el több szakasz.

Márt. 3.

A képviselőház mai ülésén folytatta a váltótörvényjavaslat tárgyalását, s abból a 29—109. §-okat fogadta el. A tárgyalás meglehetősen őrös házbán, kevés érdeklődéssel folyt, de annál nagyobb érdeklődés mutatkozott azon válassz iránt, melyet Simonyi a vámkérdésben a miniszterelőknök volt adandó. E felelet épen jökor jött. Tiszta merithet belöle egy kis tanúságot arra nézve, — hogyan kell eljárnia Bécsben.

A miniszterelőknök multkori válaszában azt jelentette ki, miszerint ámtja mind magát, mind másokat az, aki azt hiszi, hogy Magyarország deficiztját a vámjövedelemből fedezni képes leend, továbbá, hogy e kérdésben mindéddig nyilatkozna nem lehet, hanem nem sokára a ház elé fogja terjeszteni az alkudozások eredményét.

A kormánypárt belenyugodott a kormány ezen kitérő válaszába; ninos tehát más hátra, mint megvárni az alkudozások sikerét. — Anál aggasztóbb azonban, — mondja e tárgyban az „Egyetértés” — Tiszta válaszában második rész, hogy az ösmerteti ámtja és másokat is ámt, a ki a deficizt a vámjövedelemből fedezheti véli. Mert ez azt tanúsítja, hogy míg egy részről a deficizt orrási lehet, más részről a jelenlegi alkudozások igen meddők és hogy a közös vámtérület, melyet a kormány utólagosan az alkudozás alapjául elfogadott, kevés anyagi eredményekkel kecsegtet az országot.

Pedig Magyarországra nézve ez idő szerint futasobb kérdés nincs. Milliók szeme csigv az ország, hogy miként fog a vám- és kereskedelmi szerződés ujra létrehozható, és ha a kormány a közvéleménnyel szemben, nem az ország érdekei, hanem egyedül az Ausztria iránti barátság után indulva fogja megoldani, akkor egy újabb nemzeti öngyilkosságot fog követni, mely után vajmi kevés reménye marad az országának a jobb jövőhöz. A vám- és bankkérdések a közvélemény óhaja szerinti megoldására lehet még az országnek reménye, azon oda adott és könnyelműen elkötött milliókat némileg kárpótolni, melyeknek hiányát érzi az országának minden rétege.

UJDONSÁGOK.

A nő-dalegyüt megalkotására a zenede termében tegnap kitűzött közgyűlés a megjelentes csekély száma következtében nem tartott meg. Ig a hangverseny minden tekintetben sikerültnek mondható. Az előadott énekdarabok elragadták a közönséget. Első kit említnék kell, Halmágyi Lilla kisasszony, ki Roszinak „Stabat Mater” című darabját harmónián kellő szabotossággal játszta; jatekát Budaházi Zoltán kísérte zongorán. Következédek voltak, melyeket Duka alvezred ur kedves neje gyönyörű érzéssel énekel. Ezután Herglotz Erzsike kisasszony Rigollettóból játszott zongorán egy transcripziót, mévészesen. Ridlei Kohne tanár ur egy phantasiát adott elő V.ola D'Amour hangszerezen. Jatekát általában technikai könnyedség jellemzi, s csodálunk a fiatal erő, melylyel hangszert kezelte. Báró Gráffy Györfy Róza ó nagysága hatásos magyar dalokat és népi Liedereket énekel szert szép hangjával. Végül Huszly Luiza kisasszony ó nagysága több estétől szünet után ma Erminának egy áriájával bírta el a közönséget. Az utolsó csobúr, mely Maróczy ur vezetés alatt volt előadva, szintén sikerült s Spitzer és Heine urak közreműködése emelte a jötekönyvező hangverseny fényét. A hangverseny után megkezdődött a tánc, mely tartott reggeli három óráig. Közönség nagyon szép számmal, a bevétel jelentékeny.

A fős. énekkar által a magyar irodalmi önképpör és a fős. zenekar közreműködése mellett a néhai, boldog emlékeztet Nagy József kegyes alapító emlékre évenként, márc. 5-én tartani szokott ünnepegy napig tartott meg nagy száma és díszes közönség részvéte mellett. Az ünnepegy a választott tartalma program szerint a legszebb

postával a budapesti árvíz bizottság elnökének címzeve, általunk elküldetett.

A debreczeni gazdasági tanintézet ismét egy nagy vesztése érte. Legjelesebb tanárainak egyike Dr. Ekkert József a napokban távozott el, eleget téve egy igen tiszteletreméltó meghívásnak, a melynek alapján már f. é. március 1-től fogva a „Wiener Landwirthschaftliche Zeitung” című nagy elterjedésű és tekintélyes gazdasági lap szerkesztőségét vette át. Dr. Ekkert Józsefben a debreczeni gazdasági tanintézet egy igen jeles, szorgalmas és szakképzett tudóst veszít, ki a növénytermelés teréni kutatásai és más dolgozatai által a külföld figyelmét és elismerését is magára vonta. A legnagyobb gondai és lelkiismeretséggel teljesített kutatásainak eredményét, a Föhling-féle tekintélyes szakkap első helyeni közlésre tartó értekezésnek Nagy tevékenységét és ügyességét fejtette ki Dr. Ekkert a praeparálás terén is, mint azt a módlingi tanszerkiállításra beküldött dolgozatai is bizonyítják, a melyek nagy részét külföldi szakdolgozók által megbírálva, aranyéremmel lettek kitüntette. Nagyon sajnos, hogy épen a debreczeni gazdasági tanintézetnek kellett egy ilyen tanerőt elvesztenie, a kizhez hasonlót a növénytermelés teréni kutatásait és praeparálásait tekintve véve az összes magyar gazdasági tanintézeteken alig lehet feltalálni, de még sajnosabb, hogy öt egyuttal a magyar tanügy is elveszti.

Gróf Bethlen-Mikó Róza uró ó nagysága által budapesti árvízkarosultak javára rendezett és tegnap a „Főherő” vendéglőben megtartott hangverseny minden tekintetben sikerültnek mondható. Az előadott énekdarabok elragadták a közönséget. Első kit említnék kell, Halmágyi Lilla kisasszony, ki Roszinak „Stabat Mater” című darabját harmónián kellő szabotossággal játszta; jatekát Budaházi Zoltán kísérte zongorán. Következédek voltak, melyeket Duka alvezred ur kedves neje gyönyörű érzéssel énekel. Ezután Herglotz Erzsike kisasszony Rigollettóból játszott zongorán egy transcripziót, mévészesen. Ridlei Kohne tanár ur egy phantasiát adott elő V.ola D'Amour hangszerezen. Jatekát általában technikai könnyedség jellemzi, s csodálunk a fiatal erő, melylyel hangszert kezelte. Báró Gráffy Györfy Róza ó nagysága hatásos magyar dalokat és népi Liedereket énekel szert szép hangjával. Végül Huszly Luiza kisasszony ó nagysága több estétől szünet után ma Erminának egy áriájával bírta el a közönséget. Az utolsó csobúr, mely Maróczy ur vezetés alatt volt előadva, szintén sikerült s Spitzer és Heine urak közreműködése emelte a jötekönyvező hangverseny fényét. A hangverseny után megkezdődött a tánc, mely tartott reggeli három óráig. Közönség nagyon szép számmal, a bevétel jelentékeny.

A fős. énekkar által a magyar irodalmi önképpör és a fős. zenekar közreműködése mellett a néhai, boldog emlékeztet Nagy József kegyes alapító emlékre évenként, márc. 5-én tartani szokott ünnepegy napig tartott meg nagy száma és díszes közönség részvéte mellett. Az ünnepegy a választott tartalma program szerint a legszebb

eredményrel folyt le. A legnagyobb élvezettel hallgatta mindvégig a közönség az énekkar által jól választott s minden várakozást kielégítő sikerrel előadott darabokat, nemkülönben a zenekar összevágó s az ügyes vezetéssel előadott jatekát. — Az ünnepegy élvezetességét nem kis mértékben emelték Nagy Károly és Tömöry József önközököri tagok szavatai, valamint — melyet legelőbb kell vala említenünk, K. V. 4. é. hitanhallgató talpraesett humoristikus felolvasása, melyet a legnagyobb érdeklődéssel derült hangulatban hallgattat végig az ünnepegyről teljesen meglepődetten távozott közönség. Ez alkalomból nem mulasztjuk el ismételten kifejezést adni azon önjajunknak, hogy ezen Debreczenben annyira kövölt a népszerű ünnepegyek megtartásának helyüül az iskolai előjáróság az énektérmenél alkalmasabb s illetőleg nagyobb helyiséget, például az oratorimot jelöljék ki, hogy ne kényjenitessék a közönség egy nagy része, miként az tegnap is történt, azon ok miatt, mivel a terembe már nem fértek visszamenni.

Ma kisérők örök nyugalomra Csorba Sándor felejtethetlen kedves barátomat, — ki a debreczeni főiskolának több évig, jelenleg pedig a gazdasági tanintézetnek egyik kitűnő növendéke volt. Született Szovát. Élt 25 évet. Találja fel a megfogolult s sirhat alatt azt, mit e földön oly rég felkötözött; a esendes nyugalmat! Áldás és örök béke hamvaira! — Szomorú kötelezőségemnek tartottam ezt barátainak, volt tanuló társainak és minden ó ismereknek tudomásukra juttatni. Szovát, 1876. márt. hó 2-án. K. a s z s József ref. tanító.

A Bisotka István által a philadelphiai világhírlapra készített, de a szegedi országos iparmű kiállításra küldendő két guba közül az egyik Bosznai cselegütőzai kereskedésének irakátában látható. Fehér bárnyú gyapjúból van készítve, s oly szépen kiállitva, hogy nemcsak Debreczen városának, de készítője Bisotka Istvának is méltán dicséretére válik.

Burger Lipót előnyösen ismert helybeli kereskedőnk Bécsből, hora új árucikkkel beszerzése végett utazott, legközelebb haza érkezett, s oly divatcikkkel látta el kereskedését, hogy nem mulasztjuk el a közönség figyelmét felhívni rá. Különösen az újenű kisárujegyzők emelendők ki, mint melyek kizárólagosan csak ő nálta szerzhették meg.

Tegnap színelőadás alkalmával a földszinti állóhelyen egy férfi a roppant hőség következtében rosszul lett s elájult. Az azonnal elősietett rendbiztos kivitte, hol rövid idő múlva sikerült őt eszméltetnie hozni.

Hirdetés. Biharmegyében a b. uftalasi járásban kebelezt Csokmő község előjáróságától jött megkeresés folytán kázhírre létezik, miszerint említtet közönségben a 2. évi márt. hó 18-dik napjától kezdve, minden szombat napon betivasorok tartása engedélyeztetvén, — azokon kereskedők és iparosok, továbbá bányász- és lábas jóság tulajdosok vagy bányaféle czikkei bírók, minden díjfértés nélkül szabadon áruhatnak. Debr. 1876. márt. 3-án Debreczen város kapitányi hivatala.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

Felelős szerkesztő: TISZAI DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

„ÖNSEGÉLY” — Legközelebb jelent meg a híres, maga nemében egyetlen könyvnek a második, telemesen javított és bővített kiadása: Dr. ERNSZT L. HASZASZNYI ORVOS. Ezen könyv oklalt és segítséget nyújt mindazoknak kik ifjabb korukban titkos bűnt vagy mértékellen kiáspontotlást ártak és ennek következtében beteges gyöngeségben vagy szerdál idegzetben szenvednek, vagy annak közelebbi beszüntetést igényelnek. Azok is kik főidőit borbajokban, borbajokban, bujakoros községben, húgycsőszűkületben szenvednek, vagy kiknek teste túlságos higanydagok által gyöngített, teljes kigyógyulást találnak. Nevelők, lelkészek és általában emberbarátok, kik a fiatalok javát szívókn hordják, jól tessék ha ezen könyv tartalmával megismerkednek. Ezen híres könyv, mely nagyobb világság kedvéért honczani ábrával van ellátva, minden könyvkereskedésben, kapható, de pósta utján nálam is megrendelhetik. Ára 2 frt. Dr. Ernzt L. HASZASZNYI ORVOS. Pesten, kétsas-utca 24-ik szám. 2. javított kiadás.

A debreczeni könyv-, kő- és nyomdai részvénytársulat Könyv- és könyvmdája ajánlhozik mindenféle nyomtatvány gyors és jutányos árban elkészítésére. Üzleti helyiség — hová a megrendelések címzése kéretik — főpiacz, Sz. Nagy Károly ur házában, a ref. nagytemplom mellett. Ugyanitt kapható az 1876. évre szóló s a métermértékek népszerű átszámítási táblázatával ellátott nagy fali naptár. — Egy darab ára 40 kr.

Nem szédelés! Postai utánvétellel, vagy az összegnek beküldése mellett, s felénél sokkal alább szállított gyári áronkövető tárgyakat szállít az E. Schwenk cég, I. Weiburggasse 14. Wien, kitűnő mennyiségű legfinomabb china ezüstből: 1. pár szalaggyertya-tartó, előbb 5.50 kr., most 3.— frt. 2. vaj szelence „ 3.50 kr., „ 1.20 kr. 3. szervéta fogó „ 5.— frt., „ 2.25 kr. 1. dohany szelence „ 3.— frt., „ 1.25 kr. 1. cukorszelence (bélül aranyozott) „ 12 frt., „ 7.— frt. 3. palackfogó, alakzattal „ 3.— frt., „ 90 kr. 1. cukor fogó „ 2.20 kr., „ 90 kr. 6. tojástörő „ 6.— frt., „ 2.40 kr. 1. theaszűrő „ 80 kr., „ 30 kr. 1. kőzi gyertyatartó „ 1.— frt., „ 50 kr. 1. tejfesződo kanál „ 3.— frt., „ 1.25 kr. 1. levesmérő kanál „ 4.80 kr., „ 2.30 kr. 1. törteczkor és bors tartó „ 3.— frt., „ 1.50 kr. 6. kávé kanál „ 3.75 kr., „ 1.50 kr. 6. evő kanál „ 5.40 kr., „ 3.— frt. 6. asztalkés „ 5.— frt., „ 2.80 kr. 6. asztali villa „ 5.— frt., „ 2.80 kr. 6. gyümölcsés, villával előbb 4.80, most 2.60 kr. 1. fozólek kanál „ 3.— frt., „ 1.40 kr. 6. gyermekkanál „ 4.90 kr., „ 2.70 kr. 1. kávé csésze alsó tányérral, finoman metszve, belül aranyozva „ 7.— frt., „ 3.— frt. 1. eczet és olaj palack együtt „ 8.— frt., „ 4.50 kr. Különösen figyelemre méltó: 6. evő kanál } mind e 24 db csinos tokban 25 frt helyett összesen 6. villa } csak 10 frtót kóstál. 6. kávékanál } Továbbá: felszolgáló táczák, asztalborítók, látogatógéj kosárok, alkalmas üres tokok, minden formájú evőeszközökhöz folyvást készletben vannak. Részletes ismertető leírások ingyen küldetnek. E. Schwenk I. Weiburggasse 14 Wien. 64 2—12

Borsányi Viktor gazdasági gépész Debreczenben n.-váraduteza 2203. Ajánlja saját készítményű s legcélszerűbb szerkezetű tengeri morzsolóit, Stróbel és Backer-féle szelelő rostait, — többféle ekeit, boronáit s egyéb gazdasági gépeit. Készít mézárások s szappanosok használatára rudas vagy kosaras új mérlegeket, és mindenféle régieb mérlegek törvényszerű átalakítását, javítását és meghiúsítottáskészítést. Elvállal gépészeti szakba vágó mindenféle munkákat, gép és kazán javításokat a legjutányosabb áron. 50 4—25

Kossuth Lajos levele Deák Ferenczről az „EGYETÉRTÉS” kiadóhivatalánál példányonként 10 krért kapható. Tömegesen megrendelve: 100 példányak ára . . . . . 4 frt. 500 „ „ „ . . . . . 12 „ 1000 „ „ „ . . . . . 20 „ 71 1—1

Titkos betegségek és borbajok gyógyittatnak RICORD párizsi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint, FOGAK és azoknak töveit fájdalom nélkül kihuzatnak. Weisz Gyula, a budapesti csász. és kir. katonai főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államlvasuti és bányamű- orvos által. Lakik: Miklósmetca Mózes Lajos-féle ház 2079. sz. 371 32—40

Hirdetés. Norinbergi és diszaru kereskedésben egy művelt képzettségű, s jólnevelt 14—15 éves ifjú gyakornokul felvétetik. Dané István. 62 2—3 66 2—3 piacutca, 2144.

Hirdetés. A külső vásártéren 150,000 téglá fedél és stukatorfa, vas ajtók és ablaktáblák, ugyszinté faajtók és 72 1—3 Özv. Várady Istvánnéval Vecsey-ház.

Arverési hirdetmény. A debreczeni kir. törvényszéknek 2898/876. v. sz. a. kelt végzése folytán közzététetik, miszerint Reiz Dávid részére Römer Simon ellen 1876-dik évi január 21-én vezetett végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt 5690 frt 71 krra becsült vászon, karton s más vegyes rövidárak bolti felszerelvényből álló ingóságok folyó évi márczius hó 14-ik s eshetőleg következő napjainak d. e. 9 óráján a városház melletti bolti helyiségben megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett elfognak adni. Kelt Debreczenben, 1876. márcz. 2. Kovács József, bír. végrehajtó. 70 1—2

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt. Debreczen, nyomtatott a részvény tára. könyvnyomdájában. 1876.

Reiser testvérek bőr-kereskedése Budapest, királyutca 6. szám. Ajánlják legjobban berendezett raktárukat a bel- és külföld leghíresebb bogyártmányaiból lábbeli-készítők, szijgyártók, nyergesek, bőröndösök, diszmi-készítők, KÖNYVKÖTŐK, szücsök, kalap- és sapka-készítőknek pontos, kitűnő és gyors kiszolgálással mellett a lehető legjutányosabb áron. Megrendelések a vidékresekély előleges fizetések beküldés mellett utánvétellel a leggyorsabban eszközölhetnek. Nem kedvező árak 14 nap lejolyta alatt kifogás nélkül visszavételnek. 60 3—12

Magyarorszag legjobb legolcsobb bevásárlási forrása. Nem a sokszor ismétlésben és a mint látható godtobb lette említeni: fé és álmattans forsgom ki pillanattal megközelített vett rajtam ben sem go törtépt kell coupé, az ut szerencsétlen nyomozás, m és minden r tak egymást, anélkül, hogy gye országut

ELMO. Irta: A. Nem a sokszor ismétlésben és a mint látható godtobb lette említeni: fé és álmattans forsgom ki pillanattal megközelített vett rajtam ben sem go törtépt kell coupé, az ut szerencsétlen nyomozás, m és minden r tak egymást, anélkül, hogy gye országut